

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

226. An, & qualiter Clericus crimen læsæ Majestatis Principis alicujus sæcularis incurrere possit, & exinde pœnis illis subjici; cùm non sit subditus jurisdictioni sæculari seu laicali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Immediatè adhaerentes, dicuntur unum cum hoc suo principe efficere spiritum) non autem sacrilegium, dum pro sacrilegio, ut dictum, pena hæc privationis nullibi statuta, nisi in certis casibus; puta percussione Episcopi, occisione vel mutilatione Rectoris Ecclesiæ juxta dicta superius. Lott. n. 109, & n. 110. Quam penam Leo X. in constitutione sua in Bullario 16. extendit ad eos, qui dum habentur comitia pro eligendo Papa prætextu assumptæ personæ alicujus Cardinalis in Pontificem, in illius ædes irruerent, ut alias fieri consueverat. Nec non ad eos, qui sceleris hujusmodi essent quovis modo participes, aut fautores. Lott. loc. cit. nu. 109. Quirò: hoc crimen perduellionis non minus incurrit is, qui magistratum aliquem, quam qui personam ipsius principis offenderet; consistente hæc offensæ magistratûs in eo v.g. quòd quis ejus auctoritate præter lites ac controversias, sive criminales, sive civiles foro velit dirimere, aut provocando ad singulare certamè adversarium, aut vindictam propriis manibus, etiam contra innocentes fumendo. Lott. à n. 117. Unde emanavit Constitutio Pij IV. quæ in Bullario est 21. per quam declarantur duellantes omnes criminis majestatis rei, & quæ obtinent beneficia Ecclesiastica, ipso jure ipsidem privati, ita ut, qui ex hoc capite impetraret, minimè teneatur probare formalitatem duelli, ut Farinac. in pra. crim. q. 119. n. 24. Lott. n. 119. Item Constitutio Pauli II. quæ est in Bullario 4. contra sumentes vindictam, quam transversalem vocant, quos eodem reatu, eisdemque, quibus duellantes, penis teneri declarat; cum tales per violentiam hæc & factiones turbent publicam tranquillitatem; Lott. n. 120. Item Constitutio Pij V. 145. declarans eos reos læsæ majestatis, & privatos ipso jure omni beneficio officioque Ecclesiastico, qui deferunt arma Sicariorum, dum per hoc resultat trepidatio inter cives; nec tuti sunt sub auctoritate Magistratum, necesse est securitatem, & tranquillitatem maximè per hoc turbari. Lott. n. 121. & 122. Item, quia eadem magistratûs offensæ contrahitur, & turbatur tranquillitas publica per hoc, quòd quis motâ judicialiter controversiâ adversarium suum, aut alterum pro eo litem sequentem aut procurantem, sive advocatum aut procuratorem, judicem, testem, Notarium, vel Scribam minis afficere, invadere, verberare, mutilare, occidere, seu per alios talia procurare aut exequi quomodolibet præsumeret; etiam si mutilatio vel mors indè non sequatur; nec non qui eundem reciperet, defenderet, occultaret, etique consilium, auxilium, favorem publicè vel occultè, directè vel indirectè præstaret; hinc, inquam, hujusmodi omnes Alexand. VII. in Constitutione sua 11. decernit reos læsæ majestatis, & in consequens sententiam depositionis à quocunque honore, dignitate, ordine, officio & beneficio ipso facto incurrere. Lott. n. 123. dicens, quòd Constitutio hæc habita semper pro materia favorabili; & hinc quamvis loquatur de causis pendentibus in Curia Romana, complectatur tamen etiam factum hujus violentiæ non tantum extra Curiam, sed etiam extra statum Ecclesiasticum, modò tamen occasione litis pendens in Curia commissum; & cum verbum illud præsumeret denotet dolum, & temeritatem, illum, qui impetraret innoxius hæc Constitutioni, deberet talem dolum & temeritatem probare, tradit Lott. n. 124. subjungens n. 125. dolum hunc, ac ita præsumptionem &

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

temeritatem excludi, si appareat de alia causâ quam litis, cum sicut aliâ causâ non apparente, præsumitur offensâ facta occasione litis, ita aliâ causâ cessante, cessat hæc præsumptio, vide de his eundem Lott. fusè. Item quia apertius in Magistratus insurgeret, qui eorum jussu apprehensus se in alicujus potentis ædes proriperet, Franchiam acclamando, hic unâ cum defendentibus & eximentibus eum per Constitutionem Julii III. 17. & pluries in Constitutione Greg. XIII. 11. declaratur reus læsæ majestatis in primo capite, hoc est, perduellionis; & si beneficiatus fuerit, subicitur pena privationis beneficiorum ipso jure. Lott. n. 140. subjungens n. 141. idem esse in Constitutione Greg. XIII. 65. innovatoria Constitutionis 37. Leonis X. & 27. Pij 4. de receptoribus capitaliter bannitorum, vel receptionem curantibus, vel capturam eorum impediens, captivè eximentibus, vel ipsis iudicibus eorumve ministris eos persequentibus, offendiculum aliquod objicientibus. Denique crimen læsæ majestatis penâque pro eo statuta incurrit, qui Imperatoris (idem, etsi fortè magis specialiter de Imperatore ob majorem ejus cum sede Romana confederationem seu connexionem, videtur esse in alio supremo Principe feudum Ecclesiæ recognoscentis, ut Lott. cit. q. 30.) Majestatem offenderet, non quidem directè, sed per quandam consequentiam; nimirum vi dictæ confederationis (de qua multa Lott. in prima parte quest. illius 30.) ita ut læsæ Imperatore sic quoque læsæ videatur majestas Papæ. Lott. n. 142. citans pro hoc Barth. Menoch. &c. occasione hujus,

Questio 126. An igitur, & qualiter Clericus hoc crimen læsæ majestatis principis alicujus secularis, v.g. per proditionem patriæ vel Principis, vel falsificationem monete incurrere possit, & exinde prædictis penis subijci; cum non sit subditus jurisdictioni seculari seu laicali; siquidem ad hoc, ut crimen hoc committi possit, requiritur subiectio; ut pluribus ostendit Marthæ de jurisdictione. p. 4. cent. 2. casu. 133. à n. 4.

Respondeo ad primum: Clericus offendendo majestatem principis alicujus supremi, committit hoc crimen, Lott. cit. q. 30. n. 144. citans Farinac. ubi supra à q. 112. & 232. Præposit. in c. imprius. 2. q. 1. n. 3. Idque secundum c. si quis Laicus. 22. q. 5. quod ait, à dictis AA. ad hoc ponderari & non esse paleam, ut volunt aliqui, sed verum textum desumptum ex generali Concilio Toletano 16. n. 9. Et dato quòd sit palea, totum tamen decretorum librum unâ cum paleis approbatum ab Eugen. III. tenent omnes, ut Marthæ loc. cit. n. 32. Sed etsi ad dictum crimen requiratur subiectio, seu, ut quis sit subditus ratione originis, non tamen ratione feudi, ut ostendit idem Marthæ. l. c. à n. 10. hæc tamen subiectio non necessariò respicit jurisdictionem laicalem seu imperii, seu non est subiectio, quâ clericus dictæ jurisdictioni subjacet; cum per clericatum ab ea sit solutus; c. cum non ab homine. de judic. & ibi DD. Covar. præc. qq. c. 31. ex n. 1. Surd. consil. 301. n. 16. Suar. in clyp. fidei. cath. l. 4. ex c. 3. per tot. eum librum, sed respicit subjectionem respectu participationis Reip. & integritatis corporis illius, semelque præstiti

K

præstiti

præstiti juramenti fidelitatis, cujus nexus nihil habet commune cum jurisdictione. Lott. à n. 147. Neque enim laicus effectus clericum per clericatum definit esse civis vel pars populi ac Reip. nec distinctualis. Lott. à n. 150. citatis pluribus.

2. Respondeo ad secundum: ob læsam majestatem principis secularis (saltem præscindendo ab isto effectu dictæ confederationis illius cum Sede Apostolicâ, ut Lott. n. 155. non videtur quis ipso jure esse privatus beneficiis; cum *cit. canon. si quis laicus*, non utatur verbis, quæ sententiam juris important, & dum dicit, & statuit, ut clericus conjurans contra principem degradetur & deponatur, intelligitur communiter de degradatione verbali. Lott. *cit. n. 55. Martha loc. cit. à n. 31. quin & n. 34.* ex Afflictis subdit, se nunquam vidisse clericos privari beneficiis ob rebellionem commissam in Dominum secularem. Item esse arbitrium Episcopo, an velit illum privare beneficiis; quia non reperitur in jure certa poena diffinita contra clericum rebellantem adversus Dominum temporalem. Ac denique n. 35. quoddam tantum posse esse injuria illata principi per clericum, ut possit privari beneficiis. De cetero illum esse deinceps inhabilem ad beneficia, quia infamis. Addit quoque Lott. quoddam si iudex laicus laicum damnet majestatis læsæ, non propterea eum censeri privatum jure patronatus; citat pro hoc Gl. in Clem. 2. de sent. & de re judic. v. *subiecta.* & Rotam in *Agathensi jurispr. 4. Martij. 1602.*

Quæstio 227. Quis sit competens iudex in cognoscendo crimine læsæ majestatis respectu Clerici?

Respondeo: Non esse alium, quàm iudicem Ecclesiasticum. Argumento *c. si laicus*. Lott. n. 153. citans Giga de crimine læsæ majest. Rubric. de crim. læsæ majest. cognosc. post n. 12. Farinac. q. 8. n. 29. Martha *loc. cit. n. 27.*

Quæstio 228. An, & qualiter hæresis inducat privationem, seu vacationem beneficiorum?

Respondeo: Ob hæresin incurritur privatio beneficiorum jam obtentorum, seu præhabitorum ante hæresin ipso jure. Tond. *qq. benef. p. 1. c. 34. n. 4.* Castrop. *de benef. tr. 13. d. 6. p. 3. §. 8. n. 2.* Paris. *l. 3. q. 1. nu. 32.* Gouz. *gl. 15. n. 65.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 17. q. 1.* Lott. *l. 3. q. 28. n. 28. & 32.* ubi multos pro hac sententia refert Garc. p. 11. c. 10. n. 60. citans quàm plurimos. Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 14. n. 46.* contra Alphon. de Castro. *tr. de cathol. instr. rit. 46. n. 72.* Lopez ad Diaz. *in pr. crim. l. 3. c. 13. q. 8.* Zerol. *in pr. p. 1. v. privatio &c.* tenentes, hæreticum solum venire privandum per sententiam; eod quoddam nusquam in jure invenitur hæc poena constituta verbis significantibus sententiam ipso jure, quorum sententiam in rigore juris disputando posse defendi, censuit teste Lott. *loc. cit. n. 24.* Barb. *de offic. & potest. Episc. p. 3. alleg. 57. & in collectan. ad c. ad abolendam. n. 6.* Sed neque responsio nostra ultra manifestam juris rationem destituitur textibus hanc pœnam privationis ipso jure irrogantibus. Lott. *cit. n. 28.* Nam præterquam, quoddam pro eo allegetur à Coraf.

de benef. p. 2. c. 4. Azor. loc. cit. Roffinian. Duareno, & aliis textus c. cum secundum. de hæresic. in 6. In quo licet nullâ mentione beneficiorum factâ, solum bona hæreticorum ipso jure confiscantur; verbo tamen bonorum comprehendi etiam beneficia Ecclesiastica, ex Rebuff. *in pr. tit. de simon. in resig. n. 31. & Quintadven. l. 2. Eccl. n. 3. & 93.* tradit Garc. n. 66. addens, quoddam quamvis in beneficiis locum non habeat confiscatio; quia tamen sunt transitoria ad fiscum, habere tamen locum privationem. Item à Gouz. Azor. Quintad. Parisio, & aliis allegatur textus, *c. ad abolendam. de hæresic. ubi;* omni officio & beneficio spoliatus Ecclesiasticus, secularis relinquatur arbitrio potestatis. Quominus tamen verbum illud spoliatus importat executionem, & hinc denotet privationem ipso jure facere verba illa immediate præcedentia: totius ordinis Ecclesiastici prerogativa nudetur; quæ important privationem per sententiam; tradit Garc. n. 64. præter hos textus, aliisque similes, est clarissima desuper constitutio Nicol. III. 5. Non Martij. 1280. quæ incipit: *Noverit universitas.* ubi sic dicitur. §. 21. *hæretici autem & receptatores, defensores & fautores eorum, ipsorumque sibi usque ad secundam generationem, ad nullum Ecclesiasticum beneficium seu officium admittantur, quod si secus autem fuerit, decernimus irritum & inane; nos enim predictos ex nunc privamus beneficiis, volentes, ut tales & habitus perpetuo careant, & ad similia nequaquam posterum admittantur; ubi verba illa: ex nunc privamus: hujusmodi esse privatos ex sententia juris, seu ipso jure denotant; quippe quæ præveniunt quamcunque judicis declarationem: Lott. n. 29. citans Suar. de ll. l. 5. c. 7. n. 7. Sayr. in clav. reg. l. 3. c. 8. n. 27. Monet. de distrib. p. 3. q. 7. n. 37. Barbof. *claus. 118. n. 7.* Porro hæc Constitutionem, licet non sit inserta libro 6. decretal. non esse tamen per proœmium istius libri 6. abrogatam, ait Garc. n. 7. cum constitutiones editæ super negotio hæreticæ pravitatis non contrariæ constitutionibus ejusdem libri 6. reserventur in *c. fin. de hæresic. eodem lib.* ut notat Gl. in *cit. proœm. v. reservantur.* Est item constitutio Pauli IV. in Bullario 19. edita 15. Kal. Martij. 1559. & incipit: *cum ex Apostolatus officio,* quâ diffusibus & expressis istiusmodi inter alias poena privationis ipso jure talibus irrogatur. Ejusdem tenorem ad fufum vide quoque apud Lott. à n. 34. Proinde non obstat responsioni nostræ *c. ut commissi. de hæresic. in 6.* ubi inquisitoribus & Episcopis Bonifacius VIII. indulget facultatem istiusmodi privandi, vel privatos denunciandi beneficiis Ecclesiasticis, siquidem hoc canone posterior est dicta Constitutio Pauli IV. Quin & optimè concordat cum dicta Constitutione Nicolai III. quâ posterior est iste canon; quippe quoddam in eo de privatione faciendâ dicitur, refertur ad spoliationem de facto; quandocunque enim canon mandat aliquem spoliari beneficio, necessario supponit eundem jam privatum à jure, refertque eam spoliationem ad executionem de facto. Lott. à n. 30. juxta doctrinam Butrii in *cit. c. ult. de postul. sub n. 15.* quam doctrinam Butrii passim ab Auctoribus recipi, & speciatim à Rebuff. *tr. de pacif. possess. sub n. 228.* ait Lott. n. 31. De cetero in hoc casu hæreticos semper exigi sententiam declaratoriam criminis, antequam deveniatur ad spoliationem de facto juxta *c.**